

Mediální diskurz o Šumavě: krajina, člověk, dějiny

Oponentský posudek diplomové práce Michala Hořejšího

Diplomová práce Michala Hořejšího popisuje spory o Národním parku Šumava z pozice kritické analýzy diskurzu; na základě důkladného rozboru vzorku textů postihuje jádrové charakteristiky diskurzu a nabízí tak cenný vhled do povahy komunikace o tématu s celospolečenským dosahem.

Autor postupuje logicky od vymezení cíle a materiálu přes užitečné seznámení s věcným pozadím tématu ke kapitole o metodologickém zakotvení a konečně k samotné analýze, která je poté přehledně shrnuta.

Práci obecně považuji za zdařilou. Volba diskurzivně-historického přístupu jako analytického modelu se jeví jako vhodná, autor prokázal, že jej dokáže aplikovat, a dospívá k zajímavým závěrům.

Představení kritické analýzy diskurzu je pro potřeby takovéto práce zřejmě adekvátní, za poněkud nadbytečný však mám dosti podrobný popis studie R. Wodakové a M. Reisingla, která analyzuje texty Václava Klause. K ní se váže také jedna závažná připomínka: diplomová práce si fakticky vystačí s touto jedinou studií jako teoretickým východiskem. Je sice pravda, že okrajově cituje i několik dalších děl, nicméně autor v tomto smyslu nepůsobí zcela přesvědčivě.

Oceňuji explanatorní sílu analytického aparátu, který si autor zvolil – témata, koncepty a stereotypy, které v diskurzu identifikuje, velmi dobře slouží k rozkrytí jeho podstaty. Závěrečné kapitoly, v nichž formuluje zjištění o dominantní diskurzivní koalici, jsou skutečně přínosné a stojí podle mého názoru za popularizací ve veřejném sektoru.

Pasáže věnované samotné analýze textů jsou bohužel poněkud nevyrovnané. Pomocí tabulek se daří vcelku přehledně zachytit významné momenty, které následná komentářová část mnohdy velmi názorně usouvztažní. Např. komentář k textu 3 (rozhovoru s J. Stráským) se však omezuje na nepropracované opakování údajů z tabulky, zhusta nejde ani o věty, nýbrž pouhá hesla; interpretace nashromážděných poznatků se téměř neprojevuje. V žánru diplomové práce je přece jen třeba věnovat stylu výkladu větší péči.

Drobnější výtku mám k práci s materiálem. V kritické analýze diskurzu je vzhledem k jisté inherentní subjektivitě mimořádně důležité, aby analytik poskytoval čtenáři maximum informací o tom, jak a proč postupuje. Je zřejmé, že detailní analýza více než oněch pěti textů by byla rozsahově již nad rámec diplomové práce, nicméně jestliže autor využívá i zjištění z patnácti dalších, doplňkových textů, je škoda, že se o práci s nimi čtenář mnoho nedozví. Nezbyvá než autorovi věřit.

Nevětší slabinou práce je formální stránka. Čísla stránek uvedená v obsah nesouhlasí se samotným textem, nalezneme pozůstatky dřívějších verzí vět, nedokončené věty, opakující se slova, velké množství ortografických nedůsledností (neukončené uvozovky, poznámka pod čarou začíná malým písmenem, ale je ukončena tečkou jako věta). Seznam použité literatury začne jedním fontem písma, ale záhy se změní na jiný. Formulačně je text místy značně nepropracovaný, objevují se prvky vybočující z odborného stylu. Jde zhusta o nepodstatné drobnosti, avšak v takovém množství již velmi snižují čtenářský komfort.

Autora prosím, aby se při obhajobě vyjádřil k těmto otázkám:

1. Na s. 80 se v analyzovaném textu identifikuje vytváření falešné bipolarity mezi ekology a jejich protivníky. Sám autor práce však s podobnou bipolaritou, byť s dávkou opatrnosti, pracuje. Jaký je rozdíl mezi diskurzivními koalicemi, které práce používá, a touto údajně falešnou opozicí?
2. Souhlasím, že problém vytváření stereotypů na základě falešných argumentů je potenciálně zajímavý. Dokáže autor nastínit, jak by tento jev zkoumal, případně jaké hypotézy by mohly být v tomto smyslu relevantní?

Celkově vzato považuji diplomovou práci Michala Hořejšího po odborné stránce za kvalitní, pozitivní dojem však snižuje nedbalé zpracování. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze 12. září 2012

PhDr. Ondřej Dufek